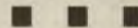

„אני לא-איסטונים. כשצריך לשלם שוחד כדי להשיג משהו חיוני לנו, אני לא

(המשך מעמוד 19)

יש אנשים שאומרים: שיישבו להם הסורים בלבנון ויעברו מילחמת-שיחקה כזו, שהם לא יעלו לרמת-הגולן. מוטב להם שיהיו בלבנון. אבל לא למה שאתה אומר. יש אחרים שאומרים: החוצה מלבנון, צריכים לתת להם לצאת מלבנון.

כשאני בא לבחון למי האינטרס היותר מיידי, היותר עמוק בלבנון, לישראל או לסוריה, אני אומר — בהחלט לסוריה. אני יכול להבין מדוע לסורים איכפת מה שקורה בלבנון, יותר מאשר איכפת לישראל. יש לזה סיבות היסטוריות, אסטרטגיות ואתניות. אנחנו, בסרייהבל, רוצים שקט בלבנון, זה הכל. הסורים רוצים לא רק שקט, הם רוצים להיות מחוברים לכלכלה ומחברים לתחבורה וכל מיני דברים כאלה. לנו אין דברים כאלה.

● מה אתה היום מצפה מלבנון?

קודם כל, אני מצפה שלא נצטרך להשיג תמס ככזה, בחיילים ישראליים, כדי להגן על עצמנו בלבנון, שמרבית הביטחון יינתן לנו על-ידי לבנונים. אני אומר את זה בצורה הכי פשוטה והכי ברורה. כאשר אני יודע...

● אילו יכולת אתה לבחור היום בצורת הפיתרון בלבנון, במה היית בוחר מבחינת האינטרס הישראלי?

הייתי מחפש בלבנון מי שישטר חזק, ממשלה מייצגת, ממשלה שמסוגלת לאכוף את רצונה, ולוא רק מבחינה ביטחונית, על האיזורים הרגישים שלה.

לא חשוב לי (חשוב לי, אבל זה לא העיקר) שהמדינה הזו תהיה מאוד ידידותית למדינת ישראל. יכול להיות שזאת ממשלה לא כל-כך ידידותית, ובלבד שיהיה לי פרטנר, להסתכל לו בעיניים ולהגיד לו: ידידי, אנחנו נתאם עכשיו סידורי-ביטחון, שיתייבבו אותי ויחייבו אותך, ואם אתה לא תעמוד בהתחייבות, אז בוא נדבר מה יקר.

אני מחפש פרטנר כזה. אין כזה באמל, ודאי לא בחיוביאללה. וכמובן, המישטר הלבנוני עצמו אינו מסוגל.

אילו אמל היתה תנועה שיש לה יכולת שליטה אמיתית באיזור, הייתי אפילו איתה עושה הסכם.

● פעם קיוו לזה, לא?

כן, אבל מה זה פעם? זה היה. מה קרה? אני אגיד לך מה שקרה, קרה דבר מאוד פשוט: אנחנו לא הבינו, אנחנו הבינו בשל"ג ש אנחנו, איך אומרים, אורחים רצויים, כי סילקונו להם גיבנת גדולה, איוו מין-גיבנת גדולה של תשתית פלסטינית. אבל נשארו הרבה יותר מדי זמן, וברגע שהם חשבו שאנחנו באנו לרשת את מקומם של הפלסטינים, הם אמרו: רגע אחד, זה לא צ"ל לא בנוי להיות חיל-עצב, לא בכלל ובמיוחד לא מעבר לגיבנות. אז חשבנו שאנחנו נוכל להיות נבונים מדיים ולהיות יעילים וכולם יבינו אותנו, מדוע אנחנו נשארים שם. לא הבינו אותנו, ולא היו מסוגלים. היום אני אומר לך זאת בדיעבד — לא לא היו מסוגלים להבין אותנו. אז היה קשה להשלים עם זה.

זאת היא אחת השגיאות ההיסטוריות, הרקונסטרואליות, ואני לא בא כטענה לאף אחד...

● זו השגיאה של הקונספציה של מילחמת-הלבנון.

אני חושב שכל פעם, בתהליך של התפתחות, עושה מישגים. זה היה מישג אמיתי שהיה מלווה בכל מיני סטיות אחרות, שאני לא נכנס אליהן. שההיסטוריונים יכנסו. אבל אני אומר, התפיסה פשוט לא היתה ישימה. אולי זה חירד אצלנו את התודעה שצריך פעם לדעת מה זה לבנון, ותאמין לי שאנחנו לא יודעים עם זה.

כשאני יושב עם לבנונים, או אני עד היום תודה אם אני באמת יכול לקרוא את מה שהם באמת מתכוונים אליו. אני מורד את היעילות שלי לפי היכולת שלי להבין אותם. אני תמיד

מאיזורי-הקרבות כדרום-בירות אליו, אומר רים: ואללה, זה עאון זה מדבר אל ליבנו, ופה אנחנו יכולים להגיד לך את זה, משום שפה אף אחד לא עומד לנו עם נבט על הראש.

וזאת אומרת, הוא הבין שזה מומנט מאוד ריגשי אצל הרבה שיעים, אבל אין לו תוכנית. הוא מרובע והוא מחוספס. הוא הצליח לקומם נגדו את האמריקאים ואת האיראנים, את כולם הוא הצליח לקומם, ויצר מצב שהוא כמעט מבודד, למעט הפופוליוז שלו, הרוכש לכבות והמביא אנשים לרוחו. אבל זה ליום אחד.

נדמה לי (אני אומר נדמה לי, כי אני לא בטוח בשום דבר בלבנון, אבל נדמה לי) שהוא

בא אליהם בטענות שהם גם לא מבינים אותנו. אצלם רמת-הציפיות שונה. אז אני אומר להם: תבר'ה, אתם לא מבינים, אתם לא קוראים אותנו נכון, אתם לא מבינים שאנחנו ב-1989 לא נשלח אוגרות כדי להציל את עאון, להציל את מישהו אחר, לא למדתם את זה?

לא, לא קוראים אותנו נכון. אז אני חושב שגם אנחנו לא קוראים אותם נכון. יכול להיות שאת הנוצרים אנחנו היום יותר מכירינים, ולכן אנחנו גם יותר זהירים, פחות או יותר מאופקים. אם שמת לב, אנחנו לא כל-כך יוצאים מגדרנו בעסק הזה (כעניין עאון). אבל אנחנו גם לא קוראים נכון את השיעים.

אני אומר לנוצרים בלבנון: חברה, אתם לא מבינים. אתם לא קוראים אותנו נכון. אתם לא מבינים שאנחנו, ב-1989, לא נשלח אוגרות להציל את עאון.

שרף את עצמו כמועמד למשהו מרכזי בלבנון. כי מועמד שלא מקובל על הקהילה בינו לאומית ולא מקובל על סוריה, ובקושי מקובל על עדתו שלו, (בתוך עדתו יש לו מתנגדים קשים מאוד, שלא מרימים את הראש כי הם פחדים, כי נגד פופולריות כזו קשה מאוד להתמודד בתוך העדה)...

● מה עם עאון?

תבטי, יש אנשים שמשווים אותו לגא' ריבלדי, כן. תשמע, קם לך בפעם הראשונה... גא'ריבלדי היה משוגע, והוא משוגע.

קם לך איוו מין גנרל, שהוא חרמימדי לגמרי, וקורא „קרתגו צריכה להיחרב“. הסורים החוצה. כזה הוא מבטא את רחשיליבם לא רק של הנוצרים, אלא גם של שיעים רבים ושל דרוזים.

אין לו שום תוכנית מדינית, אין לו שום מתכון מה יקרה אחרי שהסורים ייצאו. או קיי, ייצאו הסורים מחר בבוקר, מה יקרה? מה אתה תעשה?

● תהיה שחיטה חרדית.

אפילו את זה הוא לא אומר. הוא אומר: קודם כל שייצאו, אחר-כך נראה. זה לא מצע. הוא מדבר אל לב הרבה אנשים, לא רק נוצרים. תשמע, הפליטים השיעים שהגיעו

* המרנאי הרומאי קאטו נהג לסיים את כל ואומיו בסנטאט במילים: „מלבד זאת, סבורני שיש להחריב את קרתגו“ קרתגו הייתה המטר חרה של רומא.

● אז מה הפיתרון? אילו היית לבי נבני, לקראת מה אתה היית חותר? להלוקה? לפדרציה? או ל...

אני אגיד לך לקראת מה אני הייתי חותר. אני אומר תמיד ללבנונים, שאני נפגש איתם: חברה, במקום לירות, תברו. כשמדברים לא יורים, או קודם כל תברו. ולא יתכן שהדרור זים לא ידברו עם המאונים, ושהמאונים לא ידברו עם השיעים. תברו.

ואני רואה שכל אחד מהם יש לו כמעט אותן המחשבות. אבל הם לא נפגישים.

● מה המחשבות?

המחשבה היא, לפי דעתי, לבנון פדרלית. הם מדברים על „נוסחת שווייץ“, שהם לא יודעים בריוק מה זה. בערבית קוראים לזה „לא-מרכויה“, זאת אומרת שילטון לא-מרוכז, שילטון מפוזר. שתהיה ממשלה פדרלית, הדר אגת לכמה דברים בסיסיים, אבל מעבר לזה, הכוח נתון בידי העדות, במיקרה זה הקנטור נים. הדרוים צריכים להיות משוכנעים שהם יכולים להגן על האיזור שלהם, כמו שהנוצרים על האיזור שלהם, וכמו שהשיעים על האיזורים שלהם.

● צבאות של הקנטונים, למעשה.

כן, ואו יהיה להם שקט, או כל אחד יחוש בביטחון עצמי. אבל על זה צריך להסכים. ואני אומר לך, בתחושה, שעם כל התהפוכות העוברות בלבנון, לאטילאט הם מגיעים ל-

● מסקנה ש...

● שאין ברירה?

ולא להסתכל על אמנת 1943 כרגם, אלא להסתכל על מה שיש עכשיו על הקרקע ולהגיד: זהו הבסיס.

● במה זה יהיה שונה מ-1943?

תשמע, קודם כל, ב'43, היתה הגמוניה מובהקת של המאונים, זה אאוט. ואתה יודע מה, המרד הטוב ביותר לזה שזה אאוט, זה שאפילו לחד אומר: אני חי בקנטון שיעי, ואני צריך לחיות בהתאם לעובדה הזו. גם הוא כבר הגיע למסקנה.

● הוא כבר לא משייך את עצמו למאונים? הוא משייך את עצמו ל-קנטון שיעי?

הוא מארזני אבל הוא אומר: אני יודע שפה יש רוב שיעי, ולכן אני בקנטון שיעי. ואני צריך להשלים עם זה.

כל אחד בלבנון יודע לאן ההשתייכות שלו, ואף אחד לא יקבל היום מה שהיה ב-1943. לא יתכן שלפי המיפקד ב-1934, שהיה מיפקד אחרון בלבנון, יעשו עכשיו מפתח לחלוקה של המערכת הכלכלית והפוליטית בלבנון. זה לא רציני, וזה בעצם הסכם טאיף.

ההסכם קובע שיש לסלק את המיליציות. יש מישהו המעלה על דעתו שבלבנון אפשר לסלק את המיליציות, מבלי לפתור שום בעייה פנימית? זה טימטום בכלל לחשוב כך. נראה שהאמריקאים הושבים כך.

● המפה קטנה מדי בשבילם.

זה נכון. או אם אתה שואל אותי לאן זה צריך ללכת אני רוצה להגיד לך שבשום פנים ואופן לא...

● איך ישראל עומדת כלפי עאון?

היא לא עומדת.

● נוצרת תמונה כאילו יש קואליציה של ישראל, אישיף והחויב אללה לטובת עאון.

יכול להיות שנוצרה תחושה כזו, אבל אנחנו לא בקשר עם עאון.

אני תמיד אומר למי שפונים אלי בענייני עאון: חברה, תגידו לי, מה הוא רוצה? זה שהוא רוצה את הסורים החוצה, יופי. אבל מה אחרי זה? והם לא יודעים להגיד לי תשובה ברורה.

● הוא לא רוצה את הסטאטוס קו?

לא, הוא לא יודע, הוא אומר קודם כל להחריב את קרתגו. זה צריך להיות. יותר מזה לא מעניין אותנו שום דבר אחר.